

פנינים יקרים אמרות טהורות והדרכות ישרות שנשמעו מפי מורן רבינו ראש הישיבה שליט"א

פרשת בשלח תשפ"ג
חמשה עשר בשבט תשפ"ג

בשמות מור רבינו ראש הישיבה שליט"א

פרשת בשלח רעוא דרעוין

הדריכנו באמתך ולמדנו כי אתה אלוקי ישעי

קיום השבעת יוסף הצדיק
לעולות את עצמותיו

ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביעי את בני ישראל לאמר פקד יפקד וגו' (יג טו). רבו הקושיות בפסוק זה; ואחד מהם שהרי יוסף השביעי את בני ישראל, ומדוע לקחו משה לבד - וגם איך בלקיחתו של משה את העצמות איך יצאו בני ישראל יד"ח השבועה שהשביעם. ובאמרו בזה כמה תירוצים; בספר מגיד מישרים למרנא הבית יוסף (בפרשתן) תירץ כי יוסף צווה את בני ישראל שיעלו את עצמותיו כאשר יעלו בזמן הקץ שאמר הקב"ה, ולא כאשר מבני בניו ידחקו את הקץ וייצאו לפני הזמן כדאיתא במדרש (מכילתא בפרשתן, שיר השירים רבה פ"ב יח) כי בני אפרים רצו לצאת לפני הקץ ונלחמו במצרים. ועל זה קאי השבועה שהשביע כי יעלו את עצמותיו רק כאשר יעלו כל בני ישראל בזמן הקץ, ועל פי זה מיושב כי שבועה זו על הזמן מתי יעלו ת עצמותיו - יצאו יד"ח. ועל פי זה תירץ שם גם מהו כפל הלשון השבע השביעי, שהשביע ב' שבועות את היוצאים לפני הזמן שלא יוציאו אותו, ואת היוצאים בזמן הקץ שיוציאו אותו, וכן כפל הלשון פקד יפקוד - היינו שיהיה ב' פקידות, ויש להוציאו בפקידה השניה.

בש"ך על התורה (בפרשתן) תירץ בזה כמה תירוצים, ואחד מהם כתב וז"ל יכולין לומר שחלקו כבוד ליוסף שלא יתעסק בו אלא משה לפי שהיה גדול ומלך יתעסק בו גדול ומלך, ובה יצאו ידי חובתם מהשבועה כי שקול משה כנגד כל ישראל, וכל ישראל אי אפשר להתעסק בו כי הם עם רב ויהרגו זה על זה, עכ"ל והיינו שמפני הסכנה הכרוכה בזה שכל בני ישראל יתעסקו במיטתו (כאשר לדאבוננו ראינו בימינו ענין זה), על כן נתנו למשה רבנו בלבד להתעסק.

יוסף הצדיק היה חפץ לזכות את ישראל

דבר נפלא ראיתי מי שכתב בטעם אשר צוה יוסף והעליתם את עצמותי מזה אתכם (בראשית

נ כג), וביאר כי היה זה במחשבה תחילה לפי שראה ברוח קודשו שבני ישראל ילכו במדבר וסמוך לארץ ישראל יטעו ויחטאו בחטא המרגלים, עד שלא יהיו ראויים לעולם הבא, וכדאיתא במשנה (סנהדרין דף קח). דור המדבר אין להם חלק לעולם הבא, ואין עומדין בדין, שנאמר במדבר הזה יתמו ושם ימתו, ע"כ, כיון שכן נכמרו רחמיו וראה לנכון לעשות מעשה שיהיה להם זכיות לזכות לעולם הבא, והוא על פי מה דאיתא (נוסח התפילה - נוסף על האמור במשנה פאה פ"א מ"א) אלו דברים שאוכל פירותיהם בעולם הזה והקין קיימת לעולם הבא וכו', ולוויית המת, הרי שזכות לוויית המת קיימת לו לאדם שיהיה לו עולם הבא, ולא זו בלבד אלא השתתפות בלוויית צדיק בפרט מסוגל לזה - כמו שאמרו בגמרא (כתובות דף קג:) ההוא יומא דאשכבתיה דרבי נפקא בת קלא ואמרה כל הווה באשכבתיה דרבי מזומן הוא לחיי העוה"ב, ע"כ, לכן הקדים רפואה למכה וצוה יוסף שיעלו את עצמותיו ועצמות שאר השבטים כאשר ייצאו מארץ מצרים, ובכך יזכו לעולם הבא. בזכות מצוה זו. ולמעשה נתרבה הזכיות בלוייה זו כי כאשר נחשב נראה כי היה זה הלוייה שנמשכה הכי הרבה זמן בהיסטוריה - שהיה ארבעים שנה מעת שיצאו מארץ מצרים עד שנכנסו לארץ.

הקב"ה גורם בכמה דרכים לקרב את בני ישראל

הנה כמו שהצדיקים חפצים שיזכו בני ישראל בדין, פשוט הוא שכמו כן הוא אצל הקב"ה ושולח את שלוחו בכל עת לראות האיך לקרב לבם של בני ישראל לאביהם שבשמים, ורואים דבר זה באופן מיוחד בפרשתן, בביאור מה שרדף פרעה אחר בני ישראל, וכמו שנאמר (יד ט) ופרעה הקריב - פירש"י הקריב עצמו ונתאמץ לקדם לפניו, והיינו שלא כדרך המלכים שהולכים בסוף שמא ייפגעו, אמנם בזה"ק (פרשת בשלח דף מז.) איתא ופרעה הקריב, רבי יוסי אמר

הא אתמר דקריב לון לתשובה, היינו דתיבת 'הקריב' לא קאי על פרעה עצמו שהתקרב אל המלחמה, אלא 'הקריב' את לבם של בני ישראל לתשובה, ובפשטות הביאור בזה היינו שבמה שראו אותו רודף אחריהם וייראו לסכנת חייהם נשבר לבם ונתקרב אל הקב"ה בתשובה, וכמו שאמרו במדרש (שמי"ר פכ"א ה) א"ר ברכיה יפה היתה הקרבת פרעה לישראל מק' צומות ותפלות, למה שכיון שרדפו אחריהם וראו אותן נתייראו מאד ותלו עיניהם למרום ועשו תשובה והתפללו, ע"כ. אך משמיה דצדיקא איתא כי הקריבה לתשובה הייתה על ידי שלמדו מפרעה וכל חילו מוסר השכל איך לעבוד את ד', שכיון שראו בני ישראל אצל עם מצרים את כח הרצון וההתמסרות שיש להם לשעבד את היהודים, שאחר שכבר קבלו עשרה מכות, והגיעו למצב של ותחזק מצרים על העם למהר לשלחם מן הארץ, כי אמרו כולנו מתים (יב ג), מכל מקום כאשר שמעו כי אין כוונתם לחזור לארץ מצרים מיד וירדפו מצרים ויבואו אחריהם כל סוס פרעה רכבו ופרשיו, ומזה לקחו בני ישראל לעבודת ד' וגילו דרך חדשה איך להתקרב לאביהם שבשמים באיזה כח אפשר לרצות לעבדו ולעשות רצונו בכל מצב שהוא במסירות נפש אפילו להתרומם ממצב שאומרים 'כולנו מתים' להתחזק מחדש ולרדוף אחר רצון ד', ואפשר כי זה היה מה שנאמר ויצעקו בני ישראל אל ד', שרצו לעבדו באמת ובתמים, וצעקו אל השי"ת שיצליח דרכם למשוש את הכוחות שיש בקרבם, ולזה היה תשובתו של הקב"ה אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו, הכונה בזה הוא שאמר הקב"ה כי אם רוצים להגיע למצב של מסירות נפש בעבודת ד' מוטל עליהם לעשות מעשים בפועל ממש וכמו שפירש רש"י דבר אל בני ישראל ויסעו, אין להם אלא ליסע שאין הים עומד בפניהם, וזה שאמרו בגמרא (סוטה דף לו.) קפץ נחשון בן עמינדב וירד לים תחילה, שעשה מעשה של מסירות נפש לקנות בלבו המדה אשר צוה ד' לקנותו על ידי שייסעו הלאה.

רדיפת הרשעים אחר תאוותיהם
כא למד לעבודת ד'

ואכן פלא הוא מהו הכח שיש לרשעים לרדוף אחר תאוותיהם, ולהבדיל לאנשים צדיקים אין כח זה לרדוף אחר רצונם בעבודת

כי הבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים ועשה ועושה ויעשה לכל המעשים.

סיפור נפלא אשר רואים כי אין אנו יודעים חשבונות שמים שמעתי בשם אחד מגדולי התפרסם סגולה לבוא לעיר ראצפערט בערב יום הקדוש להשתטח על ציון הרה"ק רבי **נפתלי הערצקא מראצפערט זיע"א** אשר ביום זה חל יומא דהילולא דיליה, ובחור אחד מבוגר שמע מדברים אלו ונסע לשם, התפלל והתחנן שיושע למצוא את זיווגו, והנה כאשר חלפו ימים רבים ועדיין לא נושע, בא אל מי שאמר לו סגולה ההוא, וטען בפניו כי הנה עשה הסגולה שאמר ולא זכה לראות את ישועת ד', האדם ההוא ששמע זאת הצטער בצערו - ואמר לו מה אני יכול להושיע אותך, אך שמע בקולי איצטך ויהי אלוקים עמך, סע לציון המצינות, התחנן אל הצדיק ותאמר לו טענותיך כי באת אל הציון ועדיין לא נושעת, ענה לו הבחור שמכיון שעליו לנסוע עתה בימי החנוכה לחו"ל - יעשה כעצתו ויעצור על הדרך להשתטח על הציון, ומאמירה לעשיה כן עשה ובא אל הציון התחנן וטען לפניו את טענותיו ופרק את רגשותיו, אשר בני ישראל נושעו בציונו הקדוש והוא התפלל ועדיין לא נושע, וכך נתארכה תפילותיו עד שהפסיד את הטיסה למחוז חפצו, ולטיסה הבאה היה עליו להמתין עד למחר, על כן פנה אל אחד המלונות בעיר, ושכר חדר ושאל אותם אם יש מקום שיוכל להדליק נרות חנוכה, ונתנו לו מקום בלובי שבו יוכל להדליק, בחור זה הדליק את הנרות וישב שם. לפתע בא אדם נוסף אל המלון ושאל היכן יוכל להדליק נרות חנוכה, ענו לו שזה עתה שאל לנו יהודי אחר, ולך לשם ותדליק במקום ההוא, כיון שיושבים ב' יהודים בעיר רחוקה, החלו לשוחח יחדיו, ובתוך הדברים סיפר הבחור ליהודי ההוא שבא לכאן מכיון שעשה הסגולה אצל הציון הק' בראצפערט, ובא לשטוח בקשתו אל הצדיק אל ישועתו, היהודי שהנוסף בחן את הבחור ומשמצא חן בעיניו, אמר לו שיש לו בת לשידוכיך, וכיון שנראה לו שיתאימו אחד לשני, מבקש ממנו אולי יוכל לבטל טיסתו מחר, וייסע לעירו לראות אם אפשר להשתדך, בחור זה שראה כי יד ד' משיחה עליו איך שהפסיד טיסתו, ועל פי ד' - בחר הוא והיהודי האחר במלון זה, ויד ד' סיבבה כי יהודי זה ידליק נרות חנוכה במקום זה כאשר אני יושב שם, על כן נתרצה לו, לא ארכו הימים שבאו בקשרי שידוכיך.

ויהי אלוקים עמך, סע לציון המצינות, התחנן אל הצדיק ותאמר לו טענותיך כי באת אל הציון ועדיין לא נושעת, ענה לו הבחור שמכיון שעליו לנסוע עתה בימי החנוכה לחו"ל - יעשה כעצתו ויעצור על הדרך להשתטח על הציון, ומאמירה לעשיה כן עשה ובא אל הציון התחנן וטען לפניו את טענותיו ופרק את רגשותיו, אשר בני ישראל נושעו בציונו הקדוש והוא התפלל ועדיין לא נושע, וכך נתארכה תפילותיו עד שהפסיד את הטיסה למחוז חפצו, ולטיסה הבאה היה עליו להמתין עד למחר, על כן פנה אל אחד המלונות בעיר, ושכר חדר ושאל אותם אם יש מקום שיוכל להדליק נרות חנוכה, ונתנו לו מקום בלובי שבו יוכל להדליק, בחור זה הדליק את הנרות וישב שם. לפתע בא אדם נוסף אל המלון ושאל היכן יוכל להדליק נרות חנוכה, ענו לו שזה עתה שאל לנו יהודי אחר, ולך לשם ותדליק במקום ההוא, כיון שיושבים ב' יהודים בעיר רחוקה, החלו לשוחח יחדיו, ובתוך הדברים סיפר הבחור ליהודי ההוא שבא לכאן מכיון שעשה הסגולה אצל הציון הק' בראצפערט, ובא לשטוח בקשתו אל הצדיק אל ישועתו, היהודי שהנוסף בחן את הבחור ומשמצא חן בעיניו, אמר לו שיש לו בת לשידוכיך, וכיון שנראה לו שיתאימו אחד לשני, מבקש ממנו אולי יוכל לבטל טיסתו מחר, וייסע לעירו לראות אם אפשר להשתדך, בחור זה שראה כי יד ד' משיחה עליו איך שהפסיד טיסתו, ועל פי ד' - בחר הוא והיהודי האחר במלון זה, ויד ד' סיבבה כי יהודי זה ידליק נרות חנוכה במקום זה כאשר אני יושב שם, על כן נתרצה לו, לא ארכו הימים שבאו בקשרי שידוכיך.

ויהי אלוקים עמך, סע לציון המצינות, התחנן אל הצדיק ותאמר לו טענותיך כי באת אל הציון ועדיין לא נושעת, ענה לו הבחור שמכיון שעליו לנסוע עתה בימי החנוכה לחו"ל - יעשה כעצתו ויעצור על הדרך להשתטח על הציון, ומאמירה לעשיה כן עשה ובא אל הציון התחנן וטען לפניו את טענותיו ופרק את רגשותיו, אשר בני ישראל נושעו בציונו הקדוש והוא התפלל ועדיין לא נושע, וכך נתארכה תפילותיו עד שהפסיד את הטיסה למחוז חפצו, ולטיסה הבאה היה עליו להמתין עד למחר, על כן פנה אל אחד המלונות בעיר, ושכר חדר ושאל אותם אם יש מקום שיוכל להדליק נרות חנוכה, ונתנו לו מקום בלובי שבו יוכל להדליק, בחור זה הדליק את הנרות וישב שם. לפתע בא אדם נוסף אל המלון ושאל היכן יוכל להדליק נרות חנוכה, ענו לו שזה עתה שאל לנו יהודי אחר, ולך לשם ותדליק במקום ההוא, כיון שיושבים ב' יהודים בעיר רחוקה, החלו לשוחח יחדיו, ובתוך הדברים סיפר הבחור ליהודי ההוא שבא לכאן מכיון שעשה הסגולה אצל הציון הק' בראצפערט, ובא לשטוח בקשתו אל הצדיק אל ישועתו, היהודי שהנוסף בחן את הבחור ומשמצא חן בעיניו, אמר לו שיש לו בת לשידוכיך, וכיון שנראה לו שיתאימו אחד לשני, מבקש ממנו אולי יוכל לבטל טיסתו מחר, וייסע לעירו לראות אם אפשר להשתדך, בחור זה שראה כי יד ד' משיחה עליו איך שהפסיד טיסתו, ועל פי ד' - בחר הוא והיהודי האחר במלון זה, ויד ד' סיבבה כי יהודי זה ידליק נרות חנוכה במקום זה כאשר אני יושב שם, על כן נתרצה לו, לא ארכו הימים שבאו בקשרי שידוכיך.

ויהי אלוקים עמך, סע לציון המצינות, התחנן אל הצדיק ותאמר לו טענותיך כי באת אל הציון ועדיין לא נושעת, ענה לו הבחור שמכיון שעליו לנסוע עתה בימי החנוכה לחו"ל - יעשה כעצתו ויעצור על הדרך להשתטח על הציון, ומאמירה לעשיה כן עשה ובא אל הציון התחנן וטען לפניו את טענותיו ופרק את רגשותיו, אשר בני ישראל נושעו בציונו הקדוש והוא התפלל ועדיין לא נושע, וכך נתארכה תפילותיו עד שהפסיד את הטיסה למחוז חפצו, ולטיסה הבאה היה עליו להמתין עד למחר, על כן פנה אל אחד המלונות בעיר, ושכר חדר ושאל אותם אם יש מקום שיוכל להדליק נרות חנוכה, ונתנו לו מקום בלובי שבו יוכל להדליק, בחור זה הדליק את הנרות וישב שם. לפתע בא אדם נוסף אל המלון ושאל היכן יוכל להדליק נרות חנוכה, ענו לו שזה עתה שאל לנו יהודי אחר, ולך לשם ותדליק במקום ההוא, כיון שיושבים ב' יהודים בעיר רחוקה, החלו לשוחח יחדיו, ובתוך הדברים סיפר הבחור ליהודי ההוא שבא לכאן מכיון שעשה הסגולה אצל הציון הק' בראצפערט, ובא לשטוח בקשתו אל הצדיק אל ישועתו, היהודי שהנוסף בחן את הבחור ומשמצא חן בעיניו, אמר לו שיש לו בת לשידוכיך, וכיון שנראה לו שיתאימו אחד לשני, מבקש ממנו אולי יוכל לבטל טיסתו מחר, וייסע לעירו לראות אם אפשר להשתדך, בחור זה שראה כי יד ד' משיחה עליו איך שהפסיד טיסתו, ועל פי ד' - בחר הוא והיהודי האחר במלון זה, ויד ד' סיבבה כי יהודי זה ידליק נרות חנוכה במקום זה כאשר אני יושב שם, על כן נתרצה לו, לא ארכו הימים שבאו בקשרי שידוכיך.

ויהי אלוקים עמך, סע לציון המצינות, התחנן אל הצדיק ותאמר לו טענותיך כי באת אל הציון ועדיין לא נושעת, ענה לו הבחור שמכיון שעליו לנסוע עתה בימי החנוכה לחו"ל - יעשה כעצתו ויעצור על הדרך להשתטח על הציון, ומאמירה לעשיה כן עשה ובא אל הציון התחנן וטען לפניו את טענותיו ופרק את רגשותיו, אשר בני ישראל נושעו בציונו הקדוש והוא התפלל ועדיין לא נושע, וכך נתארכה תפילותיו עד שהפסיד את הטיסה למחוז חפצו, ולטיסה הבאה היה עליו להמתין עד למחר, על כן פנה אל אחד המלונות בעיר, ושכר חדר ושאל אותם אם יש מקום שיוכל להדליק נרות חנוכה, ונתנו לו מקום בלובי שבו יוכל להדליק, בחור זה הדליק את הנרות וישב שם. לפתע בא אדם נוסף אל המלון ושאל היכן יוכל להדליק נרות חנוכה, ענו לו שזה עתה שאל לנו יהודי אחר, ולך לשם ותדליק במקום ההוא, כיון שיושבים ב' יהודים בעיר רחוקה, החלו לשוחח יחדיו, ובתוך הדברים סיפר הבחור ליהודי ההוא שבא לכאן מכיון שעשה הסגולה אצל הציון הק' בראצפערט, ובא לשטוח בקשתו אל הצדיק אל ישועתו, היהודי שהנוסף בחן את הבחור ומשמצא חן בעיניו, אמר לו שיש לו בת לשידוכיך, וכיון שנראה לו שיתאימו אחד לשני, מבקש ממנו אולי יוכל לבטל טיסתו מחר, וייסע לעירו לראות אם אפשר להשתדך, בחור זה שראה כי יד ד' משיחה עליו איך שהפסיד טיסתו, ועל פי ד' - בחר הוא והיהודי האחר במלון זה, ויד ד' סיבבה כי יהודי זה ידליק נרות חנוכה במקום זה כאשר אני יושב שם, על כן נתרצה לו, לא ארכו הימים שבאו בקשרי שידוכיך.

ויהי אלוקים עמך, סע לציון המצינות, התחנן אל הצדיק ותאמר לו טענותיך כי באת אל הציון ועדיין לא נושעת, ענה לו הבחור שמכיון שעליו לנסוע עתה בימי החנוכה לחו"ל - יעשה כעצתו ויעצור על הדרך להשתטח על הציון, ומאמירה לעשיה כן עשה ובא אל הציון התחנן וטען לפניו את טענותיו ופרק את רגשותיו, אשר בני ישראל נושעו בציונו הקדוש והוא התפלל ועדיין לא נושע, וכך נתארכה תפילותיו עד שהפסיד את הטיסה למחוז חפצו, ולטיסה הבאה היה עליו להמתין עד למחר, על כן פנה אל אחד המלונות בעיר, ושכר חדר ושאל אותם אם יש מקום שיוכל להדליק נרות חנוכה, ונתנו לו מקום בלובי שבו יוכל להדליק, בחור זה הדליק את הנרות וישב שם. לפתע בא אדם נוסף אל המלון ושאל היכן יוכל להדליק נרות חנוכה, ענו לו שזה עתה שאל לנו יהודי אחר, ולך לשם ותדליק במקום ההוא, כיון שיושבים ב' יהודים בעיר רחוקה, החלו לשוחח יחדיו, ובתוך הדברים סיפר הבחור ליהודי ההוא שבא לכאן מכיון שעשה הסגולה אצל הציון הק' בראצפערט, ובא לשטוח בקשתו אל הצדיק אל ישועתו, היהודי שהנוסף בחן את הבחור ומשמצא חן בעיניו, אמר לו שיש לו בת לשידוכיך, וכיון שנראה לו שיתאימו אחד לשני, מבקש ממנו אולי יוכל לבטל טיסתו מחר, וייסע לעירו לראות אם אפשר להשתדך, בחור זה שראה כי יד ד' משיחה עליו איך שהפסיד טיסתו, ועל פי ד' - בחר הוא והיהודי האחר במלון זה, ויד ד' סיבבה כי יהודי זה ידליק נרות חנוכה במקום זה כאשר אני יושב שם, על כן נתרצה לו, לא ארכו הימים שבאו בקשרי שידוכיך.

ויהי אלוקים עמך, סע לציון המצינות, התחנן אל הצדיק ותאמר לו טענותיך כי באת אל הציון ועדיין לא נושעת, ענה לו הבחור שמכיון שעליו לנסוע עתה בימי החנוכה לחו"ל - יעשה כעצתו ויעצור על הדרך להשתטח על הציון, ומאמירה לעשיה כן עשה ובא אל הציון התחנן וטען לפניו את טענותיו ופרק את רגשותיו, אשר בני ישראל נושעו בציונו הקדוש והוא התפלל ועדיין לא נושע, וכך נתארכה תפילותיו עד שהפסיד את הטיסה למחוז חפצו, ולטיסה הבאה היה עליו להמתין עד למחר, על כן פנה אל אחד המלונות בעיר, ושכר חדר ושאל אותם אם יש מקום שיוכל להדליק נרות חנוכה, ונתנו לו מקום בלובי שבו יוכל להדליק, בחור זה הדליק את הנרות וישב שם. לפתע בא אדם נוסף אל המלון ושאל היכן יוכל להדליק נרות חנוכה, ענו לו שזה עתה שאל לנו יהודי אחר, ולך לשם ותדליק במקום ההוא, כיון שיושבים ב' יהודים בעיר רחוקה, החלו לשוחח יחדיו, ובתוך הדברים סיפר הבחור ליהודי ההוא שבא לכאן מכיון שעשה הסגולה אצל הציון הק' בראצפערט, ובא לשטוח בקשתו אל הצדיק אל ישועתו, היהודי שהנוסף בחן את הבחור ומשמצא חן בעיניו, אמר לו שיש לו בת לשידוכיך, וכיון שנראה לו שיתאימו אחד לשני, מבקש ממנו אולי יוכל לבטל טיסתו מחר, וייסע לעירו לראות אם אפשר להשתדך, בחור זה שראה כי יד ד' משיחה עליו איך שהפסיד טיסתו, ועל פי ד' - בחר הוא והיהודי האחר במלון זה, ויד ד' סיבבה כי יהודי זה ידליק נרות חנוכה במקום זה כאשר אני יושב שם, על כן נתרצה לו, לא ארכו הימים שבאו בקשרי שידוכיך.

ויהי אלוקים עמך, סע לציון המצינות, התחנן אל הצדיק ותאמר לו טענותיך כי באת אל הציון ועדיין לא נושעת, ענה לו הבחור שמכיון שעליו לנסוע עתה בימי החנוכה לחו"ל - יעשה כעצתו ויעצור על הדרך להשתטח על הציון, ומאמירה לעשיה כן עשה ובא אל הציון התחנן וטען לפניו את טענותיו ופרק את רגשותיו, אשר בני ישראל נושעו בציונו הקדוש והוא התפלל ועדיין לא נושע, וכך נתארכה תפילותיו עד שהפסיד את הטיסה למחוז חפצו, ולטיסה הבאה היה עליו להמתין עד למחר, על כן פנה אל אחד המלונות בעיר, ושכר חדר ושאל אותם אם יש מקום שיוכל להדליק נרות חנוכה, ונתנו לו מקום בלובי שבו יוכל להדליק, בחור זה הדליק את הנרות וישב שם. לפתע בא אדם נוסף אל המלון ושאל היכן יוכל להדליק נרות חנוכה, ענו לו שזה עתה שאל לנו יהודי אחר, ולך לשם ותדליק במקום ההוא, כיון שיושבים ב' יהודים בעיר רחוקה, החלו לשוחח יחדיו, ובתוך הדברים סיפר הבחור ליהודי ההוא שבא לכאן מכיון שעשה הסגולה אצל הציון הק' בראצפערט, ובא לשטוח בקשתו אל הצדיק אל ישועתו, היהודי שהנוסף בחן את הבחור ומשמצא חן בעיניו, אמר לו שיש לו בת לשידוכיך, וכיון שנראה לו שיתאימו אחד לשני, מבקש ממנו אולי יוכל לבטל טיסתו מחר, וייסע לעירו לראות אם אפשר להשתדך, בחור זה שראה כי יד ד' משיחה עליו איך שהפסיד טיסתו, ועל פי ד' - בחר הוא והיהודי האחר במלון זה, ויד ד' סיבבה כי יהודי זה ידליק נרות חנוכה במקום זה כאשר אני יושב שם, על כן נתרצה לו, לא ארכו הימים שבאו בקשרי שידוכיך.

ויהי אלוקים עמך, סע לציון המצינות, התחנן אל הצדיק ותאמר לו טענותיך כי באת אל הציון ועדיין לא נושעת, ענה לו הבחור שמכיון שעליו לנסוע עתה בימי החנוכה לחו"ל - יעשה כעצתו ויעצור על הדרך להשתטח על הציון, ומאמירה לעשיה כן עשה ובא אל הציון התחנן וטען לפניו את טענותיו ופרק את רגשותיו, אשר בני ישראל נושעו בציונו הקדוש והוא התפלל ועדיין לא נושע, וכך נתארכה תפילותיו עד שהפסיד את הטיסה למחוז חפצו, ולטיסה הבאה היה עליו להמתין עד למחר, על כן פנה אל אחד המלונות בעיר, ושכר חדר ושאל אותם אם יש מקום שיוכל להדליק נרות חנוכה, ונתנו לו מקום בלובי שבו יוכל להדליק, בחור זה הדליק את הנרות וישב שם. לפתע בא אדם נוסף אל המלון ושאל היכן יוכל להדליק נרות חנוכה, ענו לו שזה עתה שאל לנו יהודי אחר, ולך לשם ותדליק במקום ההוא, כיון שיושבים ב' יהודים בעיר רחוקה, החלו לשוחח יחדיו, ובתוך הדברים סיפר הבחור ליהודי ההוא שבא לכאן מכיון שעשה הסגולה אצל הציון הק' בראצפערט, ובא לשטוח בקשתו אל הצדיק אל ישועתו, היהודי שהנוסף בחן את הבחור ומשמצא חן בעיניו, אמר לו שיש לו בת לשידוכיך, וכיון שנראה לו שיתאימו אחד לשני, מבקש ממנו אולי יוכל לבטל טיסתו מחר, וייסע לעירו לראות אם אפשר להשתדך, בחור זה שראה כי יד ד' משיחה עליו איך שהפסיד טיסתו, ועל פי ד' - בחר הוא והיהודי האחר במלון זה, ויד ד' סיבבה כי יהודי זה ידליק נרות חנוכה במקום זה כאשר אני יושב שם, על כן נתרצה לו, לא ארכו הימים שבאו בקשרי שידוכיך.

שני והיו מוקפים מכל צד וכמו שאמרו במדרש (מכילתא ב, ילקוט שמעוני שיר השירים תתקפ) **באותה שעה היו ישראל דומים ליונה שבורחת מפני הנץ ונכנסה לנקיט הסלע והיה נחש נושף בה, אם תכנס לפנים הרי הנחש, ואם תצא לחוץ הרי הנץ, כך היו ישראל באותה שעה, הים סוגר ושונא רודף, מיד נתנו עיניהם בתפלה, ע"כ, אך כמוכן שאין הקב"ה רוצה להגיע למצב שיתן צרה לאדם כדי שיתקרב אליו, אלא יתקרב בני ישראל מעצמם אל השי"ת ויבין את האמת מתוך הרווחה כי רק הקב"ה מנהיגו, ורק הוא יכול להושיעו בכל מצב.**

הקב"ה חפץ שיידע כי זיווגו ופרנסתו בא רק מאת הקב"ה

ונראה כי לזה אמרו בגמרא (פסחים דף קיח, סוטה דף ב.) כי זיווגו ופרנסתו של האדם קשין כקריעת ים סוף דייקא, והביאור בזה כמו שנתבאר כי כאשר האדם רוצה להיוושע צריך האדם להגיע למצב שהיו בני ישראל בקריעת ים סוף שידעו שהם תלויים אך ורק בחסדו של הקב"ה, וזהו מה שרמזו לנו חז"ל כי הוא קשה כקריעת ים סוף, היינו למדריגה שהיו אז בני ישראל, וכאשר יגיע האדם למצב זה יושע ויתקבל תפילותיו, וכל מה דבעי שאיל ויהיב ליה, וכמו שנאמר בתהילים (קמה יח) **קרב ד' לכל קוראיו לכל אשר יקראו באמת, היינו שכאשר קוראים אל הקב"ה באמת אזי זוכה לקרבת ד' ולקבלת תפילתו, ויש לדעת כי הקב"ה בוחן כליות ולב ויודע היטב אם מרגיש באמת כי תלוי בחסדו או לא.**

הצעקה צריך להיות ממעמקי הלב

וזאת צריך האדם לעבוד שיגיע למצב שהיו בני ישראל בעת אשר ויצעקו בני ישראל אל ד', שידעו שהם תלויים אך ורק בהקב"ה, וכאשר מבקש דבר מה מאת הקב"ה יידע שמבלעדי עזרתו אין עזרה וישועה, ואף כי מה שאמרו משמיה דהרה"ק מלובלין על ליל הסדר, שיש להיות ונצעק אל ד' צעקה בפועל ממש, אך הענין הסמוך בו ודאי אינו שיש לצעוק כדי שיישמעו אלא שיהיה באופן שיהיה צעקה מעומק הלב מתוך הבנה והכרה כי רק הקב"ה יכול לעזור לו, וכי הוא תלוי בחסדו ומצפה לישועתו.

אחד המרבה ואחד הממעט ובכרד שיכין לבו

והחיזוק בזה אפשר כמו שאמר זקה"ק הרה"ק מוה"ר מ' מזוועהיל זיע"א (יקרא דמלאכ בפרשת) על פי מה שכתבו התוס' (ערכין דף טו. ד"ה כשם שאנו עולין) שבעת קריעת ים סוף לא עברו את הים מעבר לעבר, אלא נכנסו למים ושבו לאחוריהן כחצי עיגול וקשת, וביאר דו הכוונה דקשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף, שכשם שביום השבת שהלך בשביל הראשון נכנס מעט למים ומיד יצא בחצי עיגול קצר, והשבט הי"ב הוצרך להקיף את כל הי"א שבטים, וממילא החצי עיגול שלו היה גדול מאוד, ולקח לו זמן רב עד שנקרע הים מלפניו, כך גם בענין השידוכיך יש מוצא בחיזור קל את אבדתו, ויש שנצרך לחזור אחר אבדתו במשך זמן רב עד שעולה בידו, אך מה שצריך הוא להתחזק בכל עת של הדרך הארוכה לדעת

ד', וידוע האימרא בענין זה כי מי **שנותן את הכח לרשעים לרדוף אחר תאוותיהם, הוא אשר מונע מלרדוף אחר עבודת ד', והיינו שברא הקב"ה את היצה"ר שהוא נותן להם כח לעשות את העבירות, ואותו יצה"ר מונע מלעשות כאשר חושקים לעשות מצוות, והביאור בזה על מה עשה ד' ככה שיהיה יצר הרע שיתן כח גדול לעוברי עבירה לרדוף אחר תאוותיהם, הוא דוקא משום שיראי ד' וחושבי שמו יהיה מזה לימוד, איך לרדוף אחר עשיית רצון ד', וזהו מה שאמר דוד המלך בתהילים (קיס צח) **מאויבי תחכמי מצוותיך, שאפשר ללמוד מן האויבים את הדרך לעבודת ד'.****

צריך שיהיה הצעקה מקרב הלב ממש

אך כדי שיהיה על ידי ההתעוררות תועלת יותר גדול - צריך להיות במצב כמו שהיה אצל בני ישראל על הים שלמצב שיצא מלבם צעקה על מצבם כמו שמעיד הכתוב ואומר ויצעקו בני ישראל אל ד', ולזה כיון שהיה מכל הלב, זכו להוראה מאת השי"ת מה לעשות - וזכו לקנות את מדת המסירות נפש, אמנם הרבה פעמים אדם חושב שכבר התעורר דיו ללמוד ממעשיהם של רשעים, ובלבו חושב דהנה כבר חושק רוצה וצועק אל השי"ת שיתן לו גם כן את הכח שימלא כל הארץ לדעת את כבוד ד' כמים לים מכסים, ושואל לעצמו מדוע אין הקב"ה נענה לבקשתו, והסיבה לזה הוא מפני שהצעקה אינו באמת מתכני לבו, וכמו שכבר אמרתי פעם על מה שהיה מרגלא בפומיה **אאזמו"ר זיע"א משמיה דהרה"ק מלובלין זיע"א כי מי שזועק בליל הסדר בתיבות ונצעק אל ד' יכול לפעול כל אשר נצרך לו, והנה אנו יודעים שכמה פעמים התפלל אדם אל השי"ת בשעה שזעק תיבות אלו, ולא נענה בתפילתו, ויפלא האיך יהיה כדבר הזה, והרי הוא הבטחת הרה"ק מלובלין, אלא נראה כי יש פעמים שאדם נדמה לו שהוא שואל וזועק באמת אל השי"ת באמת מתוככי לבו והוא בכוונה עצומה, אמנם כאשר ישים מול עיניו אם חס ושלום רודף אדם אחריו להזיקו בנפשו, והוא בורח ממנו וזועק ומתפלל אל ד' שיצילתו מידי, האם אפשר לדמות התפילה שהתפלל לצעקה זו, אלא סיבת התפילה לפי שכאשר יושב בליל הסדר אינו מתפלל אל השי"ת ממעמקי הלב על צרותיו, ואולי כי בעת יושבו על הסדר לבוש בגדי חג, חושב שאין הצעקה גרוע כל כך, או מפני שמתבייש מסובביו, ויש על האדם להתגבר על היצה"ר שמראה לו כאילו צרתו עברה וחלפה לה, והענין בנדון דידן הוא כנ"ל שיש לו לבחון אם אכן הגיע למצב שכל כך מפריע לו מה שאינו מתעלה בעבודת ד' - באותו הבחינה שראה אצל הרשעים, וכאשר באמת יפריע לו יזכה לקבלת התפילות.**

כיון שנתבאר שהקב"ה רוצה מאתנו שנתקרב אליו בכל הרצון והתשוקה, ומפני כן כאשר השי"ת רואה לפעמים שהאדם מעצמו אינו מתקרב אליו כפי מה שנדרש ממנו והכוחות הסמונים בו, על כן צריך לשלוח פרעה ושליחיו כדי שיהיו מציקים לו ובכך יזכה לחזור בתשובה שלימה לפניו. וזאת היה מה שעשה הקב"ה לבני ישראל, שנתן להם את הים מצד אחד ומצרים מצד

אך הלחץ שיש לו וחוסר האמונה הוא שיכול לעכב את ישועתו, ועל זה יש להתפלל שלא יגרום החטא שלא יושע.

כיון שזיווגו של אדם מיועד לו - מדוע קשה לזווג בקריעת ים סוף

פעם אחת נשאלתי דהנה אמרו בגמרא (סוטה דף ב.) אמר רב יהודה אמר רב ארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני בית פלוני לפלוני שדה פלוני לפלוני ותמיהה מדוע עשה הקב"ה שיהיה כל קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף (שם), והתשובה לזה כי הכל מחסדי השי"ת שאם לא היו בוחנים את כל אחד על פי מעשיו להמציא לו זיווג, אזי רק אלו שעובדים את השי"ת היו מתקנים מעשיהם לשם שמים, ואילו שאר האנשים היו מתנהגים כשרירות לבם, שהרי זוגם עומד

מוכן ומזומן בשבילם, והתחתנו עמם בכל אופן אך כיון שאין האדם יודע מי הוא זיווגו וצריך למצוא חן בעיני שומעיו שיסכימו לקחת אותו כחתן, על כן לומד בשיבה ובחיידר, (בדרך צחות; אל יאמר האדם הרי אני מאמין בזה שזיווגי עומד מוכן מן השמים ואעשה ככל העולה על לבי, התשובה לזה מה דאיתא במאירי [סוטה שם] אהא דאמרו בגמרא שם כי מה שאמרו ארבעים יום קודם יצירת הולד הוא דווקא בזיווג ראשון - וביאר וז"ל זוג שני ר"ל שהוא בזמן ראוי לענש וגמול, אבל בזמן שאינו ראוי לכך, והוא הנקרא זוג ראשון, מצד סתמו הוא בזמן הקטנות עכ"ל, והיינו שכל מה שזיווגי מוכן לו לאדם הוא עד גיל עשרים, אך אחר שנהיה בן עשרים שנה אינו מוכן - אם כן יש לו לשפר ולתקן מעשיו אם ח"ו לא ימצא את זיווגו עד גיל עשרים שנה...).

וזאת העבודה שיש לכל אדם להתגבר, שמחמת היותו אדם ונתן לו הקב"ה שכל

להשכיל בתורה מצוות וענין עבודתו ית"ש, מכח חכמה זו מתעורר אצלו גם שאלות וקושיות, אך צריך להתגבר על קושיותיו ושאלותיו ולהאמין כי כיוון שמאמין שיש מנהיג לבירה, יש לסמוך ולבטוח כי תכלית הטוב להיטיב, ומה שעושה עמו הוא אך ורק טוב, ובע"ה על ידי אמונה זו נזכה שיתקיים הפסוק וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים, ומבואר בספ"ק כי מצרים רומז על כל המצרים שהאדם עובר, ותיבת ים' אפשר לרמוז דקאי על תורה מלשון ים התלמוד, ואין מים אלא תורה, והיינו כי בזכות מה שאדם עוסק בתורה או מחזיק את העוסקים בו וזכה לצאת מכל מיצרי - ונתברך בברכת הטוב לראות כל הצרות נהפכים לישון ולשמחה, ויה"ר שנחיה ונירש טובה וברכה בגאולה שלימה בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

חמשה עשר בשבט

ענין אכילת הפירות ביום זה והשמחה השורה בו

באחד בשבט ראש השנה לאילן (ראש השנה דף ב.). הקשה בספ"ק בני יששכר (חודש שבט מאמר ב ב) על מה שאמרו אילן לשון יחיד, ותיקן וז"ל יש לרמוז מה שקבלנו מרבתינו להתפלל בט"ו בשבט על אתרוג כשר יפה ומהודר שיזמין השי"ת בעת המצטרך למצוה, כי הנה זה היום אשר עולה השרף באילנות, והוא כפי הזכות של כל אחד מישראל, הנה מה טוב ומה נעים שיתפלל האדם ביום ההוא ראשית יסוד הצמיחה, שיזמין לו השי"ת לעת המצטרך את הפרי עץ הדר, והנה תפלתו תעשה פירות, והו שרמוז התנא באומרו לשון יחיד לאילן, להורות על האילן המיוחד המבואר בתורה למצוה, עכ"ל.

שרף עולה באילנות כאשר נראה כי אין לו כח להוציא פירות

עוד יש לומר דקאי על אילן המיוחד והוא כי אדם עץ השדה, וכמו שמתאמרא בשם הרה"ק מטשורטקוב זי"ע"א על מה שאנו עושים חג ויום שמחה לראש השנה לאילנות באמצע בחורף כאשר העץ יבש ללא עליון ופירות, והנה טעם השמחה הוא כמו שפירש רש"י (ראש השנה דף יד. ד"ה הואיל) שכבר עבר רוב ימות הגשמים שהוא זמן רביעה ועלה השרף באילנות, ונמצאו הפירות חונטין מעתה, עכ"ל, המפורש יוצא ממה שאנו שמחים בשרף העולה באילנו כאשר אין רואים מאומה על האילנות - כי אף שעדיין אין אנו רואים את הפירות על האילן מכל מקום יש שמחה על שזה עתה עלה בהם השרף ויש להם את הכח להוציא פירותיהם. כמו כן הוא אצל האדם אף אם נראה יבש וללא פירות יש לו

איתא בדרשות חתם סופר (ד"ב דף שש ע"א) כי הרבה פעמים מה שהקב"ה עוצר את השמים מלתת מטר - הוא חסד ד', וכן ביאר בזה הלשון; כי ידוע שהגשמים מתחווים בטבע מאידים העולים מהארץ והכל פה אנשי העולם וכו', אם בני אדם וההכל והאידים העולים מהם הוא מהכל פה דובר נבלה ולה"ר ורכילות, הגשמים המתחווים מזה המה מלוכלכים מזוהמת קליפת עוונות ופשעים ההמה, והמאכלים המתחווים מזה מטמאים אוכליהם ביתר שאת באופן שיהי' הכל פיהם של שנה הבאה רע יותר משל אשתקד וכו' עכ"ל.

ועל פי דבריו אפשר לכאר הטעם בזה דהוא כדי לתקן אם נפגם הגשמים והפירות מהכל פינו שחטאנו, על כן אנו מתאפסים יום אחד בשנה כאשר עבר רוב ימות הגשמים ועולה השרף באילנות, ואנו חוששים שמא רוב הגשמים שעברו היה בהם הכל פה של חטא, והשרף העולה הוא בכח חטא, וכדי לתקן זאת אנו אוכלים ביום זה את הפירות בקדושה בכרכה בכונה לפני ולפניה, בשולחן שאומרים עליו דברי תורה וכאלו אכלו משולחנו של מקום (אבות פ"ג מ"א), ונמצא מתקדש הכל פינו שאכלנו והעלינו לחלק הקדושה את הפירות שצמחו, ושוב הפירות שיצמחו בשנה הבאה שכוחם מושרש ועולה באילנות ביום זה - יגדלו בקדושה, ואוכליהם יזכו לקדושה יתירה, ובוה מתקנים את החטאים שעברו, ואם ח"ו נזר שיהיה שנת בצורת כדי למנוע טומאה מבני ישראל, ביום זה אנו מבטלים אותו על ידי האכילה כרצון ד'.

המקור לאכילת הפירות

ונראה עוד בביאור מנהגן של ישראל שעושים עסק גדול מענין חמשה עשר בשבט, ומקורו טהור כמו שהובא במגן אברהם (סי' קלא סקט"ז) בט"ו בשבט. ראש השנה לאילנות. ונהגין האשכנזים להרבות במיני פירות של אילנות, עכ"ל, ויש להסמיכו גם במה שאמרו בירושלמי (סוף מסכת קידושין - פ"ד ה"י) רבי חזקיה רבי כהן בשם רב עתידי אדם ליתן דין וחשבון על כל שראת עינו ולא אכל. ר' לעזר (א"ע"ר) חשש להדא שמועתא (- חשש למימרא זו שעתידין ליתן את הדין) ומצמיח ליה פריטין (- אסף פרוטה לפרוטה) ואכיל בהון מכל מילה (- וקנה בהם כל סוגי הפירות ואכלם) חדא בשתא, ע"כ, הרי שרבי אלעזר קבע לעצמו יום אחד בשנה לטעום מכל מיני פירות ולאכלם, וכן אנו עושים כהיום הזה בחמשה עשר בשבט, שאין לך יום שיותר ראוי למנהג זה מהיום בו הוא ראש השנה לאילנות.

הפירות נפגמים על ידי חטאים של האנשים

והנה איתא בדרשות חתם סופר (ח"ב דף שש ע"א) כי הרבה פעמים מה שהקב"ה עוצר את השמים מלתת מטר - הוא חסד ד', וכן ביאר בזה הלשון; כי ידוע שהגשמים

העולה הוא בכח חטא, וכדי לתקן זאת אנו אוכלים ביום זה את הפירות בקדושה בברכה בכוונה לפנייה ולאחריה, בשולחן שאומרים עליו דברי תורה וכאלו אכלו משולחנו של מקום (אבות פ"ג מ"א), ונמצא מתקדש הבל פינו שאכלנו והעלינו לחלק הקדושה את הפירות שצמחו, ושוב הפירות שיצמחו בשנה הבאה שכוחם מושרש ועולה באילנות ביום זה - יגדלו בקדושה, ואוכליהם יזכו לקדושה יתירה, ובוה מתקנים את החטאים שעברו, ואם ח"ו נגזר שיהיה שנת בצורת כדי למנוע טומאה מבני ישראל, ביום זה אנו מבטלים אותו על ידי האכילה כרצון ד'.

ויה"ד שנוכה שיתברכו הפירות תרתי משמע, פירות הגשמיים יהיו מתוקים באופן כללי להחיות בהם נפש כל חי, ופירות הנצרכים לקיום המצוות בפרט - כאשר תקנו קדמנו לומר התפילה ביום זה, על האתרוגים שיהיו מהודרים ויגדלו בהדרגה שנוכל לצאת בהם ידי"ח בחג הסוכות הבעל"ט, וכן הענבים יהיו משובחים ויהיה מצוי יין משובח לקידוש והברלה, ובחדא מחתי יש להתפלל גם לפי הפירוש השני על הפירות האדם הרמוז לאילן שיהיו פירותיהם מתוקים כפשוטו על צאצאיו, וכן קאי על כל פעולותיו אשר יעשה יצליח, **צלך נאה** - המקום שיושב ולומד בו יהיה נאה כראוי וכיאות לבן מלך, ומכח ההשפעות שישפיע הקב"ה עלינו נזכה כולנו לברכה שכל נטיעות שנטועים ממך יהיו כמותך.

העיקר ביום זה הוא הכרת הטוב

יכול לברוא רק כמה מיני פירות כדי מחייתו של האדם, אך הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו רצה שבני ישראל יולכו להתקרב אליו בהרחבת הדעת על ידי ריבוי סוגי פירות כל אחד לפי טעמו מזוג ורצונו, וקל וחומר ומה בני ישראל שנשתעבדו תחת יד המצרים בקושי שעבדו, הכירו להם טובה על מה ששהו בארצם, כל שכן שעלינו מוטל להודות להלל ולשבח על כל החסד שעשה עמנו מעודנו עד היום הזה.

מתהווים בטבע מאידים העולים מהארץ והבל פה אנשי העולם וכו', אם בני אדם וההבל והאידיים העולים מהם הוא מהבל פה דובר נבלה ולה"ד ורכילות, הגשמים המהווים מזה המה מלוכלכים מזהמת קליפת עוונות ופשעים ההמה, והמאכלים המהווים מזה מטמאים אוכליהם ביתר שאת באופן שיהי' הבל פיהם של שנה הבאה רע יותר משל אשתקד, ועי"ז גשמי שנה הבאה ותבואתה רע וגורם טומאה ומרי יותר, ומגדל אנשים רעים וחטאים יותר, ושוב יגדלו האנשים את הגשמים רע יותר בשנה השלישית מבשנית, וכן לעולם חזור חלילה, עד שח"ו כל כך מושרשים בחטא וטומאה עד כי אין תרופה למכתם, ומטובו של אלקי ישראל ית"ש לעצור השמים ולא יהי' מטר רע ולא יולידו פירות רעים עד שיכנע לבנם הערל וישבו אל הי ויטהרו האויר ויהנו מזיו ד' ותפארתו, עכ"ל.

על ידי הברכות בכוונה ביום זה אנו מונעים את פגם הפירות

ועל פי דבריו אפשר לבאר הטעם בזה דהוא כדי לתקן אם נפגם הגשמים והפירות מהבל פינו שחטאנו, על כן אנו מתאפסים יום אחד בשנה כאשר עבר רוב ימות הגשמים ועולה השרף באילנות, ואנו חוששים שמא רוב הגשמים שעברו היה בהם הבל פה של חטא, והשרף

כפי מה שהאדם מכיר בטובתו של הקב"ה כך נמשך לו מלמעלה

(אחר ברכת הטוב והמיטיב -) איתא בספח"ק (עיין כעין זה בדברי ישראל פרשת וישלח) על הפסוק (בראשית לב יג) ואתה אמרת היטב איטיב עמך, בזו הדרך ואתה אמרת היטב - כאשר תתן שבח והודיה להקב"ה על כל הטובות שנתן לך ולביתך, אזי הקב"ה עונה אחריו ואומר לו איטיב עמך אתן לך עוד טובות כהנה וכהנה, וברכת הטוב המיטיב אפשר לפרשו גם בדרך זה - כאשר אתה מכיר כי הקב"ה הוא הטוב, אזי הוא עושה מדה נגד מדה והמיטיב.

יתרו בחן את כלל ישראל

אם שלימים הם בענין הכרת הטוב

וענין זה של הכרת הטוב אנו רואים גם בפרשתן (פרשת יתרו) וכמו שפירש הכתב סופר (בפרשתן) על מה שפירש רש"י (ד"ה וישמע) מה שמועה שמע ובא, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, והקשה מדוע היה צריך לשמוע ב' דברים אלו דייקא, וביאר דיתרו לפני שבא לכלל ישראל, בחן את בני ישראל אם יקבלו אותו מחמת הכרת הטוב להכיר לו טובה על כל החסד שעשה עם משה רבנו, וכמו שאכן עשו בני ישראל וכדאיתא בגמרא (ברכות דף סג:) ואתה עשיתה חסד עם כל בני ישראל (שמואל א טו ו), והלא דברים קל וחומר ומה יתרו שלא קרב את משה אלא לכבוד עצמו כך המארח תלמיד חכם בתוך ביתו ומאכילו ומשקהו ומהנהו מנכסיו על אחת כמה וכמה, ע"כ, וכיון ששמע שלא נלחמו במצרים בעת קריעת ים סוף הרי שיש להם מדה זו שלא נלחמו בהם מפני הכרת הטוב ששהו בארצם מאתיים ועשר שנים, וניצצלו מהם רק על ידי נס שנקרע להם הים, אך עדיין היה אפשר כי מה שלא נלחמו כי רוחם גשברה בקרבם אח שהיו מוכנעים ומשועבדים כל כך הרבה שנים, אך מכיון ששמע מלחמת עמלק, הרי שרוחם חזק בקרבם ויכולים לנצח את אויביהם על ידי מלחמה, אם כן מה שלא נלחמו במצרים היה מפני הכרת הטוב, וכיון שיש בהם מדה זו ודאי יקבלו אותו גם כן כהכרת הטוב על מה שעשה למשה רבנו.

יום זה מיועד שעל האדם להכיר בטובתו של הקב"ה

והיום הזה הוא יום של הכרת הטוב שיש להודות להקב"ה על כל הטובות שנתן לנו כל כך הרבה פירות, שהרי היה

לקבלת העלון באימייל: KOLHACHUTZER@GMAIL.COM

להארות והערות: נא להשאיר הודעה במספר המערכת:

079-520-5294

ורכז מוסדות שומרי אמונים בארה"ק

מיטוסם של "כ"ק רבוח"ק ויע"א ♦ מנשיאות מרן רבינו ראש הישיבה שליט"א קריית שומרי אמונים - עיה"ק ירושלים תובכ"א

אבד כלי חמדה

בלב קרוע ובצער רב ויגון קודר יחד עם כל תלמידי ובוגרי מוסדותינו הק' מבכים אנו מרה את הסתלקותו לשמי רום של האי גברא רבא יקירא רחים ומוקיר רבנו ואיהו גופא צורבא מרבנו, שייך עייל שייך נפיק, גריס באורייתא תדירא ורא שמנים מרבים, נקי כפים ובר לבב, הולך תמים ופועל צדק, ממושכמי קום לשפוך צקון לחשו לפני קונו בתפילותיו בדביקות עצומה, דבק בתורת אבותיו ורבותיו הק' נ"ע, ובחדרי צפונותיה עלה ונתעלה, פזר נתן לאבינים ואזנו היה כרויה למרי לב, היה קשור בעבותות אהבה לכ"ק רבינו הקדוש זיע"א אשר חיבה יתירה נודעת לו, ולהבלחט"א למרן רבינו ראש הישיבה שליט"א, אשר נשא על שכמו לשאת את עול מוסדותינו הק', ולא החזיק טיבותא לנפשיה, צהלתו היתה בפניו בכל עת אף בהודככו ביסורים ויכוד אחר ויכוד,

הראש והראשון לכל קדשי בית שומרי אמונים גדולה האבידה ואין לה תמורה הי חסיד הי עניו

הרב החסיד המפואר מגזע אראלים ותדשישים

יחזקאל יעני פאנעטה

בן יבלחט"א האי גברא רבא יקירא איש האשכולות ורב תבונות הרה"ח המפואר הרב שמואל אליעזר שליט"א

הלוויות תצא היום י"ח שבט תשפ"ג בשעה 12:00 מבית הלוויות שמוגרד להו המנוחות

המנחם ציון ובונה ירושלים
ישלח נחמה לאביו הדגול ראש וראשון לכל דבר שבקדושה,
רודף צדקה וחסד, תומך ואוהב תורה ואיהו גופיה רבנו
הרב החסיד המפואר רבי שמואל אליעזר שליט"א
ואחיו האי גברא רבא יקירא איש האשכולות ורב תבונות ידידינו היקר
הרב משה מרדכי שליט"א
ולאלמנה החשובה שתחי' ובנותיו החשובות שיהיו
ולכל משפחתו הכבודה והרוממה
המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים ולא חסיו לדאבה עוד
ויה"ד שיבילע המוות לנצח ומחה ה' אלוקים דמענה מעל כל פנים בבית גוא"צ בב"א

הנהלת המוסדות הכואבים והחתומים בצער רבנו ותלמידיהו